

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

24 päivänä maaliskuuta 2022*

Ennakkoratkaisupyyntö – Yhteinen maatalouspolitiikka (YMP) – Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettava rahoitus – Asetus (EU) N:o 1305/2013 – 17 artiklan 1 kohdan b alakohta – Investointituki, joka koskee EUT-sopimuksen liitteeseen I kuuluvien maataloustuotteiden jalostusta, kaupan pitämistä ja/tai kehittämistä – Maataloustuotteiden käsite – Elävien puiden ja muiden elävien kasvien käsitteet – Viherkattojen laittoon tarkoitetut siirtonurmimurallat

Asiassa C-726/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Conseil d'État (ylin hallintotuomioistuin, Belgia) on esittänyt 4.12.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 29.12.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

CT ja

Ferme de la Sarte SPRL

vastaa

Région wallonne,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja N. Jääskinen sekä tuomarit M. Safjan ja N. Piçarra (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: A. M. Collins,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- CT ja Ferme de la Sarte SPRL, edustajanaan A. Grégoire, avocat,
- Belgian hallitus, asiamiehinaan C. Pochet, M. Van Regemorter ja P. Cottin,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

- Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,
 - Euroopan komissio, asiamiehinään A. Dawes ja M. Kaduczak,
- päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta 17.12.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 (EUVL 2013, L 347, s. 487, ja oikaisu EUVL 2016, L 130, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 13.12.2017 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2017/2393 (EUVL 2017, L 350, s. 15) (jäljempänä asetus N:o 1305/2013), 17 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä CT ja Ferme de la Sarte SPRL ja toisaalta Région wallonne (Vallonian hallintoalue, Belgia) ja joka koskee päätöksiä, joilla viimeksi mainittu on hylännyt perustamistukihakemuksen ja kaksi investointitukihakemusta, jotka Ferme de la Sarte on tehnyt.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus N:o 1305/2013

- 3 Asetuksen N:o 1305/2013 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Tavoitteet”, säädetään seuraavaa:
”[Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP)] yleisten puitteiden mukaisesti maaseudun kehittämiseksi, elintarvikealan sekä non-food-alan ja metsätalouden toimet mukaan luettuina, myönnettävällä tuella pyritään edistämään seuraavien tavoitteiden saavuttamista:
--
b) luonnonvarojen kestävän hoidon varmistaminen ja ilmastotoimet;
--”
- 4 Kyseisen asetuksen 17 artikla, jonka otsikko on ”Investoinnit fyysiseen omaisuuteen”, sisältyy maaseudun kehittämisen tukitoimenpiteitä koskevan III osaston I lukuun, ja mainitun artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:
”Tämän toimenpiteen mukainen tuki kattaa aineelliset ja/tai aineettomat investoinnit, jotka
--

b) koskevat [EUT-sopimuksen] liitteeseen I kuuluvien maataloustuotteiden tai puuvillan jalostusta, kaupan pitämistä ja/tai kehittämistä, kalastustuotteita lukuun ottamatta; tuotantoprosessista saatu tuotos voi olla tuote, joka ei kuulu mainittuun liitteeseen; jos tuki myönnetään rahoitusvälineiden muodossa, tuotantopanos voi olla myös mainittuun liitteeseen kuulumaton tuote edellyttäen, että investoinnilla tuetaan yhtä tai useampaa maaseudun kehittämiseen liittyvää [Euroopan] unionin prioriteettia;

– –”

Yhdistetty nimikkeistö

5 Tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista 23.7.1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 (EYVL 1987, L 256, s. 1) (jäljempänä yhdistetty nimikkeistö), sellaisena kuin se on muutettuna 12.10.2017 annetulla komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2017/1925 (EUVL 2017, L 282, s. 1), jota sovelletaan ajallisesti pääasiassa, liitteessä I olevan 6 ryhmän otsikko on ”Elävät puut ja muut elävät kasvit; sipulit, juuret ja niiden kaltaiset tuotteet; leikkokukat ja leikkovihreä” [ranskankielisessä toisinnossa ”Plantes vivantes et produits de la floriculture” eli ”Elävät kasvit ja kukkaviljelytuotteet”], ja siihen sisältyy huomautus 1, jonka sanamuoto on seuraava:

”Nimikkeen 0601 jälkimmäisessä osassa mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta tähän ryhmään kuuluvat ainoastaan elävät puut ja tuotteet (myös kasvisten taimet), jollaisia tavallisesti puutarhat, taimistot tai kukkakaupat toimittavat käytettäviksi istutus- tai koristetarkoituksiin; – –”

6 Mainitussa 6 ryhmässä oleva nimike 0602 koskee ”Muita eläviä kasveja (myös niiden juuret), pistokkaita ja varttamisoksia; sienirihmastoja – –”.

7 Alanimike 0602 90 50 koskee ”muita avomaankasveja”. Asetuksen N:o 2658/87 9 artiklan 1 kohdan nojalla annettujen selittävien huomautusten (EUVL 2015, C 76, s. 1) mukaan ”tähän alanimikkeeseen kuuluvat myös nurmikon laittoon tarkoitettut turverullat ja -laatat”.

Pääasian oikeusriita ja ennakkoratkaisukysymys

8 Osallistuakseen perhetilan toimintaan CT hankki 25,20 prosenttia Ferme de la Sarten osuuksista, minkä jälkeen hänet nimitettiin sen johtajaksi. Hän teki 23.2.2018 isänsä kanssa sopimuksen tilan toiminnan jatkamisesta kehittääkseen viherkattojen laittoon tarkoitettujen siirtonurmirullien tuotantoa.

9 Ferme de la Sarte toimitti 21.3.2018 Région wallonnelle perustamistukihakemuksen olemassa olevan tilan haltuunottoa varten ja kaksi investointitukihakemusta, joista ensimmäinen koski varastohallin rakentamista siirtonurmirullien korjuuta varten ja toinen sylinterileikkurin hankintaa.

10 Mainitut kolme hakemusta hylättiin 20.6.2018 ja 28.6.2018 tehdyillä päätöksillä, joten CT ja Ferme de la Sarte valittivat niistä 31.7.2018 Organisme payeur de Wallonie’hin (Vallonian hallintoalueen maksajavirasto).

- 11 Mainitun elimen johtaja teki 26.11.2018 ja 30.11.2018 päätökset (jäljempänä riidanalaiset päätökset), joilla se hylkäsi mainitun valituksen sillä perusteella, ettei haetuilla tuilla ollut tarkoitus ottaa haltuun maatilan toimintaa, vaan kehittää tilan toiminnan yhteyteen toissijaista toimintaa, eli nurmen tai viherkattojen tuotantoa, joka ei kuulu maatalouden alaan.
- 12 Erityisesti kahden investointitukihakemuksen osalta todettiin, että koska Ferme de la Sarten toimittamien täsmennysten mukaan ne liittyivät ainoastaan nurmen tuotantoon, niiden ei voitu katsoa liittyvän maataloustoimintaan, kun otettiin huomioon varsinkin se, ettei tällaista tuotetta mainita EUT-sopimuksen liitteessä I. Kyseiset hakemukset eivät näin ollen kuulu asetuksen N:o 1305/2013 17 artiklan alaan, sellaisena kuin Région wallonne on pannut sen täytäntöön.
- 13 CT ja Ferme de la Sarte saattoivat 25.1.2019 Conseil d'État'n (ylin hallintotuomioistuin, Belgia) käsiteltäväksi riidanalaisia päätöksiä koskevan kumoamiskanteen ja väittivät, että nurmi on EUT-sopimuksen liitteen I alaan kuuluva maataloustuote. CT ja Ferme de la Sarte katsovat, että kyseisissä päätöksissä tulkitaan SEUT 38 artiklaa rajoittavasti, koska siinä oleva maataloustuotteiden käsite rajataan elintarvikealan tuotteisiin, vaikka mainituissa liitteessä – johon SEUT 38 artiklassa viitataan – olevassa 6 ryhmässä tarkoitettut ”Elävät puut ja muut elävät kasvit” eivät kuulu elintarvikealan tuotteisiin. Nurmi on pääasian kantajien mukaan elävä kasvi, joka edellyttää puutarhaviljelyä ja jota voidaan käyttää koristeluun.
- 14 Région wallonne täsmentää, että Euroopan komission virallisilla internetsivuilla olevien tietojen mukaan EUT-sopimuksen liitteessä I oleva 6 ryhmä kattaa yksinomaan ”elävät puut, pensaat ja puskat ja muut tuotteet, jollaisia tavallisesti puutarhat, taimitarhat tai kukkakaupat toimittavat käytettäväksi istutus- tai koristetarkoituksiin”, eli näin ollen ei nurmea.
- 15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa, että riidanalaisen päätösten ratkaiseva perustelu perustuu tulkintaan, jonka mukaan asetuksen N:o 1305/2013 17 artiklassa jätetään sen soveltamisalan ulkopuolelle nurmen tai viherkattojen tuotanto. Mainittu tuomioistuin toteaa, että koska kyseiset tukihakemukset kuuluvat YMP:n soveltamisalaan, on tärkeää välttää kehittämästä maataloustuotteiden käsitteeseen liittyvää oikeuskäytäntöä, joka ei ehkä olisi unionin oikeuden mukaista.
- 16 Conseil d'État on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [asetuksen N:o 1305/2013] 17 artiklaa tulkittava siten, että nurmen tai viherkattojen tuotanto jäävät sen soveltamisalan ulkopuolelle?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustele kysymyksellään, onko asetuksen N:o 1305/2013 17 artiklan 1 kohdan b alakohta tulkittava siten, että siinä oleva käsite ”[EUT-sopimuksen] liitteeseen I kuuluvat maataloustuotteet” kattaa viherkattojen laittoon käytetyt kasvit, kuten rullina toimitettavan siirtonurmen, joten niihin liittyvät aineelliset investoinnit ovat tukikelpoisia kyseisessä säännöksessä tarkoitettun maaseudun kehittämistukitoimenpiteen perusteella.

- 18 Asetuksen N:o 1305/2013 17 artiklan 1 kohdan b alakohdasta seuraa, että toimenpiteen ”Investoinnit fyysiseen omaisuuteen” mukainen tuki kattaa aineelliset ja/tai aineettomat investoinnit, jotka ”koskevat [EUT-sopimuksen] liitteeseen I kuuluvien maataloustuotteiden tai puuvillan jalostusta, kaupan pitämistä ja/tai kehittämistä, kalastustuotteita lukuun ottamatta”.
- 19 SEUT 38 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa määritellään yleisesti maataloustuotteiden käsitteen, että sillä tarkoitetaan maanpinnan kasvutuotteita, kotieläintalouden tuotteita ja kalataloustuotteita sekä sellaisia ensimmäisen jalostusasteen tuotteita, jotka suoraan liittyvät näihin tuotteisiin. Kyseisessä säännöksessä tarkoitettujen maataloustuotteiden mainitaan luettelossa, joka on EUT-sopimuksen liitteessä I, johon SEUT 38 artiklan 3 kohdassa viitataan.
- 20 EUT-sopimuksen liitteessä I on 6 ryhmä, jonka otsikko on ”Elävät puut ja muut elävät kasvit”. Koska kyseinen ryhmä, joka koskee samoja tuotteita kuin yhdistetyn nimikkeistön 6 ryhmä, ei sisällä kyseisiä käsitteitä koskevia selityksiä, niitä tulkittaessa on nojaututtava yhdistettyä nimikkeistöä koskeviin tulkintoihin ja tulkintamenetelmiin (ks. vastaavasti tuomio 25.2.1999, parlamentti v. neuvosto, C-164/97 ja C-165/97, EU:C:1999:99, 18 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 21 Yhdistetyn nimikkeistön 6 ryhmään, jonka otsikko on ”Elävät puut ja muut elävät kasvit; sipulit, juuret ja niiden kaltaiset tuotteet; leikkokukat ja leikkovihreä”, sisältyy nimike 0602, jonka otsikko on ”Muut elävät kasvit (myös niiden juuret), pistokkaat ja varttamisoksat; sienirihmasto” ja johon kuuluu alanimike 0602 90 50, jonka otsikko on ”muut avomaankasvit”. Kyseistä ryhmää koskevan huomautuksen 1 mukaan kyseinen nimike ja alanimike kattavat tuotteet, jollaisia tavallisesti puutarhat, taimistot tai kukkakaupat toimittavat käytettäväksi istutus- tai koristetarkoituksiin.
- 22 Alanimikettä 0602 90 50 koskevien yhdistetyn nimikkeistön selittävien huomautusten mukaan kyseiseen alanimikkeeseen kuuluvat myös nurmikon laittoon tarkoitettujen turverullat ja -laatat. Vaikka kyseiset selittävät huomautukset eivät ole sitovia, ne ovat tärkeä keino yhdistetyn nimikkeistön yhdenmukaisen noudattamisen takaamiseksi ja ne tarjoavat itsessään päteviä ohjeita yhdistetyn nimikkeistön tulkittamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 10.3.2021, Samohyl group, C-941/19, EU:C:2021:192, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 23 Tästä seuraa, että siirtonurmirullat voivat kuulua EUT-sopimuksen liitteessä I olevaan 6 ryhmään ja siten asetuksen N:o 1305/2013 17 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen maataloustuotteiden käsitteen alaan.
- 24 Asetuksen N:o 1305/2013 tavoitteet tukevat tätä toteamusta. On nimittäin todettava, että koska nurmen tuottaminen asennettavaksi rakennusten katoille edistää kyseisen asetuksen 4 artiklan b alakohdassa tarkoitettua tavoitetta, eli luonnonvarojen kestävä hoidon varmistamista ja ilmastotoimia, maataloustuotteiden käsitteen tulkittaminen siten, että se kattaa siirtonurmirullat ja että siihen liittyvät investoinnit ovat siten mainitun asetuksen 17 artiklan 1 kohdan b alakohdan perusteella tukikelpoisia, on kyseisen tavoitteen mukaista.
- 25 Kun edellä esitetyt näkökohdat otetaan huomioon, esitettyyn kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1305/2013 17 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että siinä oleva käsite ”[EUT-sopimuksen] liitteeseen I kuuluvat maataloustuotteet” kattaa viherkattojen laittoon käytetyt kasvit, kuten rullina toimitettavan siirtonurmen, joten niihin liittyvät aineelliset investoinnit ovat tukikelpoisia kyseisessä säännöksessä tarkoitettujen maaseudun kehittämistukitoimenpiteen perusteella.

Oikeudenkäyntikulut

- 26 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta 17.12.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 17 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että siinä oleva käsite "[EUT-sopimuksen] liitteeseen I kuuluvat maataloustuotteet" kattaa viherkattojen laittoon käytetyt kasvit, kuten rullina toimitettavan siirtonurmen, joten niihin liittyvät aineelliset investoinnit ovat tukikelpoisia kyseisessä säännöksessä tarkoitetun maaseudun kehittämistukitoimenpiteen perusteella.

Allekirjoitukset